

บรรณานุกรม

หนังสือ

กระทรวงศึกษาธิการ. สรุปรื่องการจัด้ให้ปอเนาะแปรสภาพเป็นโรงเรียนราษฎร์ (สำเนา)

กระทรวงศึกษาธิการ. 2504. ระเบียบว่าด้วยการปรับปรุงส่งเสริมปอเนาะในภาคศึกษา 2 พ.ศ.2504.
(สำเนา)

กระทรวงศึกษาธิการ. 2510. บันทึกการประชุมเรื่องการปฏิบัติเกี่ยวกับปอเนาะ. (สำเนา)

กระทรวงศึกษาธิการ 2514. บันทึกการประชุมเรื่องให้ปอเนาะแปรสภาพเป็นโรงเรียนราษฎร์ 2022
มกราคม 2514. คู่มือสัมมนาการภาคศึกษา 2 จังหวัดยะลา. รายงานผลการดำเนินการ
โรงเรียนราษฎร์สอนศาสนาอิสลาม. (สำเนา)

กระทรวงศึกษาธิการ. 2515. แผนงานปรับปรุงโรงเรียนราษฎร์สอนศาสนาอิสลาม. (สำเนา)

กระทรวงศึกษาธิการ. 2515. สถิติจำนวนโรงเรียนราษฎร์สอนศาสนาอิสลาม. (สำเนา)

กระทรวงศึกษาธิการ. 2548. ประมวลการจัดการเรียนรู้อิสลามศึกษาในสถาบันศึกษาปอเนาะ
จังหวัดชายแดนภาคใต้. สำนักผู้ตรวจราชการประจำเขตตรวจราชการที่ 12 (สำเนา)

กระทรวงศึกษาธิการ. ม.ป.ป.. โครงการปรับปรุงปอเนาะในภาคศึกษา 2 ให้เป็นโรงเรียนราษฎร์
พ.ศ.2510. (สำเนา)

กระทรวงศึกษาธิการ. ม.ป.ป.. โครงการปรับปรุงปอเนาะให้เป็นโรงเรียนราษฎร์ พ.ศ.2508-2511.
(สำเนา)

กระทรวงศึกษาธิการ. ม.ป.ป.. โครงการปรับปรุงปอเนาะให้เป็นโรงเรียนราษฎร์สอนศาสนา.

(สำเนา)

กระทรวงศึกษาธิการ. ม.ป.ป.. บัญชีแสดงสภาพปอเนาะที่มีอยู่ในปี พ.ศ.2513. (สำเนา)

กลุ่มงานนโยบายพิเศษ สำนักผู้ตรวจราชการประจำเขตตรวจราชการที่ 12, 2547. รายงานผลการ
ดำเนินงานจดทะเบียนปอเนาะ จังหวัดชายแดนภาคใต้. ยะลา : สำนักผู้ตรวจราชการประจำ
เขตตรวจราชการที่ 12 (สำเนา)

กองประสานราชการ กรมการปกครอง. ม.ป.ป.. การปฏิบัติเกี่ยวกับปอเนาะ. (สำเนา)

เขตการศึกษา 2. 2528. 25 ปี เขตการศึกษา 2. ยะลา : เสริมการพิมพ์

ครูสัมมนาการ ภาคศึกษา 2. 2504. พิจารณา เรื่อง หลักสูตรที่จะใช้ในปอเนาะ. ยะลา : ครูสัมมนา
การ

จังหวัดยะลา. ม.ป.ป.. รายงานผลการดำเนินการ โรงเรียนราษฎร์สอนศาสนาอิสลาม. (สำเนา)

ซอลีซะห์ หะยีสะมะแอ. 2550 . มโนทัศน์การศึกษาอิสลาม. วิทยาลัยอิสลามยะลา (สำเนา)

ณรงค์ ศิริปะชนะ. 2517. ความเป็นมาของกฎหมายอิสลาม และคาโต๊ะยุติธรรม

ณรงค์ ศิริปะชนะ. 2501. ประมวลกฎหมายและระเบียบราชการฝ่ายอิสลาม. พระนคร:
อักษรสารการพิมพ์

ดาฮูดิน อุสมาน. ม.ป.ป.. การศึกษาในจังหวัดชายแดนภาคใต้. เอกสารประกอบการสอน
ภาควิชาอิสลามศึกษา วิทยาลัยอิสลามศึกษา มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ (สำเนา)

นิธิ เอียวศรีวงศ์. 2550. มลาญศึกษา. ความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับประชาชนมลายูมุสลิมในภาคใต้.

กรุงเทพฯ : อมรินทร์การพิมพ์

ประสงค์ งามัน. 2519. โรงเรียนราษฎร์สอนศาสนาอิสลามภาคใต้.(สำเนา)

พีรยศ ราฮิมมูลา. 2545. บทบาทสถาบันอูลามาฮะฮ์และการศึกษาอิสลามปัตตานีในอดีต ตั้งแต่ ค.ศ. 1785 - 1945. แผนกวิทยารัฐศาสตร์ ภาควิชาสังคมศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี (สำเนา).

มาโนช ต้นชวนิชย์. 2533. ประวัติการศึกษาไทย. ขอนแก่น : คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น

มูลนิธิภูมิพลังชุมชนไทย สำนักงาน ป.ป.ส. และองค์กรภาคประชาชนจังหวัดปัตตานี ยะลา และ นราธิวาส. 2547. การประชุมปอเนาะสู่ชุมชน วันที่ 26 กรกฎาคม.

มูลนิธิสารานุกรมวัฒนธรรมไทย. 2542. สารานุกรมวัฒนธรรมไทยภาคใต้. กรุงเทพฯ: ธนาคารไทยพาณิชย์

มูฮัมหมัดรุษานี บากา. 2548. ปอเนาะแหล่งเรียนรู้อิสลามชายแดนใต้ (สำเนา)

โมหัมมัด อับดุลกาเดร์. 2530. การจัดการศึกษาและแนวทางพัฒนาภาคใต้. กรุงเทพมหานคร : อักษรบัณฑิต.

ราชบัณฑิตยสถาน. 2546. พจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2542. กรุงเทพฯ : นามมีบุ๊กพับลิเคชั่นส์

วิโรจน์ สารรัตนะ. 2536. นโยบายด้านการศึกษาของคณะรัฐมนตรี คณะที่ 1-15. กรุงเทพฯ : ทิพย์วิสุทธิ.

ศุภร ศรีแสน. 2522. ปรัชญาและแนวคิดทางการศึกษา. มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ศูนย์ประสานงานนโยบายเฉพาะกิจ กลุ่มงานนโยบายพิเศษ สำนักผู้ตรวจราชการประจำเขตตรวจราชการที่ 12 (ยะลา). 2547. แนวทางการพัฒนาสถาบันศึกษาปอเนาะจังหวัดชายแดนภาคใต้. สำนักผู้ตรวจราชการประจำเขตตรวจราชการที่ 12. (สำเนา)

ศูนย์พัฒนาการศึกษา ภาคศึกษา 2. 2505. ปอเนาะ (Pondok).

ศูนย์พัฒนาการศึกษา ภาคศึกษา 2. 2510. รายงานการศึกษา. ยะลา : ครูสัมมนาการ ภาคศึกษา 2.

ศูนย์พัฒนาการศึกษา ภาคศึกษา 2. 2512. รายงานการวิจัยเรื่องการจัดการศึกษาของปอเนาะในจังหวัดชายแดนภาคใต้. ยะลา : ครูสัมมนาการ ภาคศึกษา 2

ศูนย์พัฒนาการศึกษา ภาคศึกษา 2. 2514. รายงานความก้าวหน้าทางการศึกษาในรอบปีงบประมาณ 2514, ยะลา : โรงพิมพ์ครูสัมมนาการ ภาคศึกษา 2

ศูนย์พัฒนาการศึกษา ภาคศึกษา 2. 2521. รายงานวิจัยเรื่อง การจัดการศึกษาของปอเนาะในจังหวัดชายแดนภาคใต้. ยะลา.

ศูนย์พัฒนาการศึกษา ภาคการศึกษา 2. 2521. รายงานวิจัยเรื่อง การจัดการศึกษาของปอเนาะในจังหวัดชายแดนภาคใต้. ยะลา

สมโภช อ่องสกุล. 2520. การศึกษาในสังคมไทย : รายงานการสำรวจและวิเคราะห์เชิงประวัติศาสตร์. เอกสารทางวิชาการหมายเลข 35-2529-1. เชียงใหม่ : คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

สมหมาย จันทรเรือง. 2544. พัฒนาการการศึกษาไทย อดีต ปัจจุบัน และในสหัสวรรษใหม่.

กรุงเทพมหานคร : มหาวิทยาลัยจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สมาคมนักเรียนเก่าอาหรับประเทศไทย. 1999. พระมหาคัมภีร์อัลกุรอานพร้อมความหมายภาษาไทย

อัลมะดีนะฮ์ : ศูนย์กษัตริย์พีชัคเพื่อการพิมพ์อัลกุรอาน

สมาคมโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามจังหวัดชายแดนภาคใต้ สำนักผู้ตรวจราชการประจำเขต

ตรวจราชการที่ 12. 2547. ชมรมปอเนาะจังหวัดชายแดนภาคใต้ หนังสือที่ระลึก การมอบ

ใบอนุญาตจดทะเบียนปอเนาะ จังหวัดชายแดนภาคใต้ สำนักผู้ตรวจราชการประจำเขต

ตรวจราชการที่ 12 (สำเนา)

สมาน ใจปราณี. 2504. ปอเนาะ. ภาคการศึกษา 2 : ครูสัมมนาการ.

สำนักผู้ตรวจราชการประจำเขตตรวจราชการที่ 12 ยะลา. 2547. ข้อมูลปอเนาะและโรงเรียนเอกชน

สอนศาสนาอิสลาม 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้.

อารง สุทธาศาสน์. 2519. ปัญหาความขัดแย้งในสี่จังหวัดชายแดนภาคใต้. กรุงเทพฯ : ประชา

พิทักษ์.

อิบราฮีม ณรงค์รักษาเขต. 2540. ประวัติการศึกษาอิสลาม. ปัตตานี : สำนักงานบริการชุมชน

วิทยาลัยอิสลามศึกษา มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์วิทยาเขตปัตตานี

อุทัย บุญประเสริฐ. 2532. การวางแผนการศึกษา. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

Abdul Rahman Nawas. 1995. Tamadun Islam. Kuala Lumpur : Pustaka Haji Abdul Majid

Abdul Latif Hamidong. 1987. Peranan Pondok dalam Mengembangkan Bahasa

Melayu di Selatan Thailand. Dalam Sestra Melayu dan

Tradisi Kosmopolitan. Kuala Lumpur : Dewan Bahasa dan Pustaka.

Abdulloh Taib. 1989. Madrasah : Satu kajian Transformasi Social Masyarakat Malaya Tani.
Malasia : UKM.

Ahmad Fathi .2001. Ulama Besar Dari Pattani. Kuala Lumpur : Percetakan
Ampang Press Sendirian Berhad.

Awang Had Salleh. 1977. Institusi Pondok di Malaysia.
dalam Zainal Kling, Masyarakat Melayu : Antara

Bashah, Haji Abdul Halim. 1994. Raja Campa & Dinasti Jembal Dalam Patani
Besar (Patani,Kelantan Dan Terangganu). 1st ed. Kelantan : Pustaka Reka.

Ibrahim Syukri. 1958. Sejarah Kerajaan Melayu Patani. Pasir Putih : Kelantan

Ismail Awang.1988. Adat Orang-orang Melayu yang Bertentangan
Dengan Akidah Islam. Kelantan : Pustaka Aman Press.

Ismail Hamid. 1991. Masharikat dan Budaya Melayu. Kuala Lumpur : Dewan Bahasa dan
Pustaka

Langgulong, Hasan. 1987. Asas-asas Pendidikan Islam. Indonesia : Pustaka al-
Husna.

Mohammad Abu Bakar. 1989. Dari Pusat ke Pinggiran Masa Kini dan
Masa Depan Pondok di Malaysia. Tamadon Melayu Jilid Dua.
Kuala lumpur : Dewab Bahasa dan Pustaka.

Mohammad Lazim Lawi. 2005. Sejarah dan Perkembangan Agama Anutan

Meserekat Melayu Pattani. Yala : Pusat Pengebangan Penyelidikan dan Penulisan Ilmiah Kolij Islam Yala.

Mohammad Zamberi A.Malek. 1994. Patani Dalam Tamadon Melayu. Dewan Bahasa dan Pustaka : Selangor Darul Ehsan

Slamet Muljana. 2006. Runtuhnya Kerajaan Hindu-Jawa dan Timbulnya Negara-negara Islam di Nusantara Cetakan III. Jakarta : LKiS

'Abd al-Karim Zaidan. 1975. Usul al-Da'wat. Bayrut : al-Risalat Publishers

al-Bukhari. 1987. al-Jami' al-Musnad al-Sahih al-Mukhtasor min Umur al-Rasul wa Sunanih wa Aiyamih. Ibni Kasir : Bayrut

al-Nahlawi, Abd al-Rahman. 2003. Usul al-Tarbiah al-Islamiyah Asalibiha. Lubnan : Dar al-Fikri

al-Tirmizi. 2002. al-Jami' al-Sahih. Riyad : al-Ma'arif.

Ibn Majah, Abi Abdullah Muhammad Bin Yazid al-Qazwini. 1995. Sunan Ibn Majah. Riyad : al-Ma'arif.

Ibrahim Unais. 1972. al-Mu'jam al-Wasit. Misr : s.n.

Muslim . 1990. al- Jami' al-Sahih . Dar al-Jil : Bayrut

หนังสือแปล

อาหมัด ฟิตฮี, อัล-ฟาตานี. 2543. ประวัติปัตตานี. นิวยอร์ก: สิริเมธาบุ๊ค, ผู้แปล ปัตตานี :

โครงการจัดตั้งสถาบันสมุทรรัฐ เอเชียตะวันออกเฉียงใต้ศึกษา
มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

อะลี มุหัมมัด ญบรอน คอและห์. 2551. การบริหารการศึกษาในอิสลาม. นิเลาะ แวอูเซ็ง, ผู้แปล.
ปัตตานี : วิทยาลัยอิสลามศึกษา มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

อิบรอฮีม ชุกรี. 2549. ประวัติศาสตร์ราชอาณาจักรมลายูปะตานี. หะสัน หมัดหมานและมะหามะ
ซาก็ เจ๊ะหะ, ผู้แปล. คลมบรรณ บากา, เรียบเรียง. ปัตตานี : มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

Hassan Madmarn. 2001 . Pondok dan Madrasah di Patani. Haslin Binti Kalmi, Penterjemah.
Kuala lumpur : University Kebangsaan Malaysia.

หนังสือรวมเรื่อง

พระเทพญาณ โมลี อดีตเจ้าคณะจังหวัดปัตตานี. 2545. ชนชาติดั้งเดิมที่อาศัยอยู่ในแหลมมลายูสมัย
โบราณ. ใน “212 ปี เมืองยะลา”. ม.ป.ท. : ม.ป.พ.

รัตติยา สาและ. 2544. ปัตตานีดารุสสะลาม (มลายู-อิสลาม ปตานี) ผู้ความเป็นจังหวัดปัตตานี
ยะลา และนราธิวาส. ใน รัฐปัตตานีในศรัวิชัยเก่าแก่กว่ารัฐสุโขทัยในประวัติศาสตร์. สุจิตต์
วงษ์เทศ. พิมพ์ครั้งที่ 1. กรุงเทพฯ : มติชน.

บทความจากวารสาร

ประยูร ศรีประสาธน์ และนิรมล กิตติวิบูลย์. 2525. นโยบายการศึกษาของไทยในยุครัตนโกสินทร์.
วารสารการศึกษาแห่งชาติ. ปีที่ 16 ฉบับที่ 4 เดือนเมษายน-พฤษภาคม.

มานอชนย์ บุญญานุวัตร. โรงเรียนราษฎร์สอนศาสนาอิสลามความสำเร็จ หรือความล้มเหลว. รุสะมิ
แล. ปีที่ 6 ฉบับที่ 1 กันยายน – ธันวาคม 2525.

บทความจากหนังสือพิมพ์

กองบรรณาธิการ. การเมือง. นสพ.ไทยโพสต์. ฉบับที่ 17 กุมภาพันธ์ 2547 : 1

บทความจากรายงานการประชุมทางวิชาการ

จิระพันธ์ เคมะ. ม.ป.ป. 2551. เถลียวหน้า แลหลัง การศึกษาในดินแดนมลายู. เอกสารประกอบการ
สัมมนา เรื่อง มลายูกับรัฐไทยในมิติประวัติศาสตร์และอารยธรรมมลายู วันที่ 2-3
กุมภาพันธ์ 2551 (สำเนา)

อิบราฮีม ณรงค์รักษาเขต. 2548. บทความเรื่อง ปอเนาะกับการสร้างอัตลักษณ์ของชุมชนในจังหวัด
ชายแดนภาคใต้. มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์วิทยาเขตปัตตานี (สำเนา)

อิบราฮีม ณรงค์รักษาเขต. ม.ป.ป. การศึกษาในดินแดนมลายู. เอกสารประกอบการสัมมนา เรื่อง
มลายูกับรัฐไทยในมิติประวัติศาสตร์และอารยธรรมมลายู วันที่ 2-3 กุมภาพันธ์ 2551
(สำเนา)

เอกสารที่ไม่ได้พิมพ์เผยแพร่

กระทรวงธรรมการ. ม.ป.ป.. รายงานกระทรวงธรรมการ ฉบับที่สอง แผนกรมศึกษาประจำ ศก
2542. ม.ป.ท.

กระทรวงศึกษาธิการ. ม.ป.ป.. รายงานกระทรวงศึกษาธิการ ฉบับที่ 14 ประจำปีพุทธศักราช 2464. ม.
ป.ท.

คณะกรรมการปรับปรุงโรงเรียนราษฎร์สอนศาสนาอิสลาม กระทรวงศึกษาธิการ, 2515, บันทึกการ

ประชุมกรรมการปรับปรุงโรงเรียนราษฎร์สอนศาสนาอิสลาม ศูนย์พัฒนาการศึกษา ภาค
ศึกษา 2, เอกสารการประชุมสัมมนาโต๊ะครู ครั้งที่ 6 กันยายน พ.ศ. 2502 (อัดเนา)

สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ. บัญชีตำแหน่งลูกจ้างประจำของสำนักงานปลัดกระทรวง
ศึกษาธิการ. แนบท้ายบันทึกการประชุมประสานงานระหว่างเจ้าหน้าที่เมื่อ 6 กุมภาพันธ์
2511 (สำเนา)

ศูนย์พัฒนาการศึกษา ภาคศึกษา 2. เอกสารการประชุมสัมมนาโต๊ะครู. ครั้งที่ 6 กันยายน พ.ศ. 2502.
(สำเนา)

วิทยานิพนธ์

เกษตรชัย และหีม และคณะ. 2548. การสร้างเว็บ 360 องศา พาโนรามิควิวและอินเทอร์เรคชั่น
ซีดี เพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ปัตตานี. ปัตตานี : มหาวิทยาลัยสงขล
นครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี

เกษม รังสิโยกฤษณ์. 2519. อิทธิพลของศาสนาต่อการจัดการปกครองของจังหวัดชายแดนภาคใต้.
วิทยานิพนธ์รัฐศาสตรมหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

คณิต ไชมุกด์ อากม ใจแก้วและไพฑูรย์ พัฒนาใหญ่ยิ่ง. 2525. บทบาทของโรงเรียนสอนศาสนา
อิสลามปอเนาะ ที่มีชุมชนในจังหวัดชายแดนภาคใต้ ศึกษาเฉพาะกรณีจังหวัดปัตตานี.
ปัตตานี : มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

เฉลิมเกียรติ ขุนทองเพชร. 2529. การต่อต้านนโยบายรัฐบาลในสี่จังหวัดชายแดนภาคใต้โดยการนำ
ของหะยีสุหลง อับดุลกาเดร์ พ.ศ. 2482 - 2497. วิทยานิพนธ์ปริญญาอักษรศาสตรมหา
บัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร.

นพดล โรจนอุดมศาสตร์. 2523. ปัญหาการจัดการศึกษาในมณฑลปัตตานี (พ.ศ. 2449 – 2474).
กรุงเทพมหานคร : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

นิเลาะ แวอุเซ็งและคณะ. 2551. สภาพปัญหาและความต้องการในการจัดศึกษาของสถาบันศึกษา
ปอเนาะในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้. วิทยาลัยอิสลามศึกษา มหาวิทยาลัยสงขล
นครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี

ปก แก้วกาญจน์. 2531. พัฒนาการทางการศึกษาในภาคใต้ตั้งแต่สมัยราชการที่ 5 ถึง พ.ศ. 2501
สงขลา : สถาบันทักษิณคดีศึกษา มหาวิทยาลัยศรี นครินทรวิโรฒ.

ประกิจ ประจันปัจจนึก. 2516. การปรับปรุงและการส่งเสริมปอเนาะให้เป็น โรงเรียนราษฎร์สอน
ศาสนาอิสลาม. กรุงเทพมหานคร : บัณฑิตวิทยาลัยจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ประสิทธิ์ เวชสวรรค์. 2509. การพัฒนาการศึกษาเพื่อบูรณาการของจังหวัดชายแดนภาคใต้
วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์

พิสุทธิ บุญเจริญ. ปอเนาะ ภารกิจสำคัญที่ยังผองาดท้าทายเราอยู่ กรณีศึกษาโครงการส่งเสริมโรงเรียน
เอกชนสอนศาสนาอิสลามเป็น โรงเรียนเขต. การศึกษา 2.

ไพสิษฐ์ ชีวะกุล. 2532. ปรัชญาการศึกษาของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในจังหวัด
ชายแดนภาคใต้. บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

มยุรี จารุปาน. 2518. การศึกษาในปัตตานี ยะลา และนราธิวาส, ฝ่ายวิเคราะห์สถิติ และแสดงสภาวะ
การศึกษา กองสถิติและวิเคราะห์สภาวะ การศึกษา สำนักคณะกรรมการศึกษาแห่งชาติ.

มันซูร หมัดเราะ. 2551. อิทธิพลของวัฒนธรรมอาหารบตอสังคมมลายูในจังหวัดปัตตานี
วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต ปัตตานี : มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์วิทยาเขต
ปัตตานี

รอมลี โต๊ะกานี. 2537. ระบบการศึกษาในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในเขตการศึกษา 2.

ปัตตานี : วิทยาลัยอิสลามศึกษา มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.

รุ่ง แก้วแดง. 2511. ทศนคติของโต๊ะครูต่อการปรับปรุงปอเนาะเป็นโรงเรียน ราษฎร์ สอนศาสนา
อิสลาม. กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย สถาบันบัณฑิตบริหารศาสตร

วิทยา บุญสม. 2521. การบริหารงานโรงเรียนราษฎร์สอนศาสนาอิสลามในจังหวัดชายแดนภาคใต้.
วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต แผนกบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

วินิจ สังขรัตน์. 2544. อดีต ปัจจุบัน และอนาคตของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม (ปอเนาะ)
ในจังหวัดชายแดนภาคใต้. เชียงใหม่ : วิทยานิพนธ์ สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะ
ศึกษาศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย

วิโรจน์ ขวัญแก้ว. 2530. บทบาทของอิหม่ามในจังหวัดชายแดนภาคใต้ในการสนับสนุนการพัฒนา
โครงการศึกษานอกระบบโรงเรียนตามการรับรู้ของผู้บริหารการศึกษานอกโรงเรียนผู้นำ
ท้องถิ่นและโต๊ะอิหม่าม. กรุงเทพฯ : ภาควิชาการศึกษานอกโรงเรียน บัณฑิตวิทยาลัย
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สมโชติ อ๋องสกุล. 2521. การปฏิรูปการปกครองมณฑลปัตตานี (2449 - 2474). ปริญญาโท
การศึกษามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.

สมพงษ์ ปานเกล้า. 2541. นโยบายการจัดการศึกษาของรัฐบาลในชุมชนชาวไทยมุสลิมจังหวัด
ชายแดนภาคใต้ (พ.ศ. 2475 - 2535) วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

อาคม ใจแก้วและคณะ. 2526. บทบาทของโรงเรียนราษฎร์สอนศาสนาอิสลาม(ปอเนาะ) ที่มีต่อชุมชนในจังหวัดชายแดนภาคใต้ (ศึกษาเฉพาะกรณีจังหวัดปัตตานี). ปัตตานี : มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.

เว็บไซต์

ไชยทวี อดิแพทย์. 2548. ยุทธศาสตร์การศึกษา สู่ความหวังดับไฟใต้. กลุ่มสารนิเทศ สำนักงานปลัด ศธ. วารสาร วังจันทร์เกษม สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ สืบค้นจาก www.moe.go.th/inspec/content/content4.html สืบค้นวันที่ 10 มีนาคม 2548

บัณฑิตย์ สมะอุนและคณะ. 2548. พหุวัฒนธรรมกับการพัฒนาการศึกษาใน 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ กรณีศึกษาปอเนาะ. สืบค้นจาก http://www.southwatch.org/article_detail.php?id=14 สืบค้นวันที่ 27 กุมภาพันธ์ 2550

ศิริลักษณ์ มโนรมณ์. ม.ป.ป. การจัดการศึกษาตามวิถีชีวิตของมุสลิมในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้. สืบค้นจาก www.charuaypontorranin.com.htm สืบค้นวันที่ 2 กุมภาพันธ์ 2548

เว็บไซต์ melayu - pipi.triput.com สืบค้นวันที่ 1 เมษายน 2547

บุคลากรกรม

ดอโรซะ คอเต๊ะ. ครูใหญ่โรงเรียนศาสนโนวาทวิทยา อิมามมัสยิดนุรุลสะลาม. ม.5 ต.ลิคิล อ. เมือง จ.ยะลา. สัมภาษณ์วันที่ 1 ธันวาคม 2548.

นิธิ เอียวศรีวงศ์. บรรยายทางวิชาการ เรื่อง มลายุศึกษาเพื่อความสมานฉันท์ ณ ห้องประชุมวิทยาลัยอิสลามศึกษา มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี วันที่ 11 – 12 พ.ศ. 2549

มะเซ็ง อาลีกาเท. ศิษย์เก่าปอเนาะบาโงยดีเย อ. ยะหา จ. ยะลา. สัมภาษณ์วันที่ 5 ธันวาคม 2548.

মনো মন্ডে. অর্চনাশিক্ষার্থীপোনোপোনোপোনো. জাতিপতি. সম্মান
 วันที่ 21 ธันวาคม 2549.

มณพายุ อายิ. นักเรียนสถาบันศึกษาปอเนาะพิจิตรอุบลราชธานี. อ.มณพายุ โอบอกร จังหวัดนครราชสีมา.
 สัมภาษณ์วันที่ 1 เมษายน 2548.

มหาหม่อมตอเฮ มณพายุ. ผู้รับใบอนุญาตโรงเรียนแสงจรัญธรรมวิทยา อ.รามัน จ.ยะลา. สัมภาษณ์
 วันที่ 10 ธันวาคม 2548.

มูสตอฟากีนา. อর্চনাশিক্ষার্থীপোনোপোনো. জাতিপতি. সম্মান
 วันที่ 10 มีนาคม 2548.

ยาชะยอ อาลีกาเห. ศิษย์เก่าปอเนาะมะดาแม. อ.โคกโพธิ์ จ.ปัตตานี สัมภาษณ์วันที่ 5 ธันวาคม
 2548.

สุกรี สาลง. ครูสอนศาสนาโรงเรียนอุดมศาสตร์วิทยา ยะลา. สัมภาษณ์วันที่ 8 ธันวาคม 2548.

อับดุลรอแม กือเต. โต๊ะอิหม่าม บ้านกือเต อ.ยะหา จ.ยะลา อর্চনাশিক্ষার্থী(เบอร์มิง)
 จังหวัดปัตตานี ยะลา. สัมภาษณ์วันที่ 30 ธันวาคม 2548.

อีคือเร๊ะ คีอราแม. โต๊ะครูสถาบันปอเนาะนุรุลอิฮซาน. ม.1 ต.เปาะเส้ง อ.เมือง จ.ยะลา. สัมภาษณ์
 วันที่ 30 ธันวาคม 2548.